

Mål 15: LIV PÅ LAND

Jorda er mangfoldig og fargerik. Estimatenes over hvor mange arter som finnes, varierer fra to millioner til tusen milliarder!¹⁶ Sikkert er det at menneskene deler denne planeten med et mylder av dyr og planter. Det biologiske mangfoldet og økosystemene på jorda er grunnleggende for livet vårt. Vi trenger kretsløpene som gir oss oksygen å puste i og rent vann å drikke, vi må høste av jorda for å få mat.

Bærekraftsmål nummer 15 handler om å ta vare på denne enorme rikdommen. Vi må skape en livsstil og bygge samfunn som ikke truer artsmangfoldet og ødelegger økosystemene. Dessverre har vi en lang vei å gå.

Vi forbruker mye mer av jordas ressurser enn det som er bærekraftig. Å fjerne et lite stykke natur, for eksempel for å bygge en vei, trenger ikke å bety så mye i seg selv. Men når stadig flere biter av naturen ødelegges, får summen katastrofale følger. Hvert femte sekund forsvinner regnskog tilsvarende størrelsen på en fotballbane¹⁷. Det blir 12 fotballbaner per minutt, 720 fotballbaner i timen og 17 280 fotballbaner i døgnet. Avskogingen er en katastrofe for det biologiske mangfoldet, for menneskene som bor i skogene og for klimaet. Å stanse avskoging og gjenopprette forringede skoger er en viktig del av bærekraftsmål nummer 14.

Teologisk refleksjon

«Du lar kilder velle fram i dalene så bekker renner mellom fjellene. De gir drikke til alle dyr på marken, ville esler får slukke tørsten. Der finner fuglene under himmelen bolig, de synger mellom greinene. Han vanner fjellene fra sin høye sal. Jorden mettes med frukten av din gjerning» (Salme 104,10–13). Bibelen er sjenerøs når den beskriver skaperverkets storhet og prakt; gjennomgangstonen er lovsang til Gud som sørger for alt liv, også fugler og dyr.

I det greske Nye testamentet brukes ordet *oikoumene* om hele den bebodde verden (for eksempel i Lukas 2,1). Ordet kommer av *aikos* (hus) og viser til verdenshusholdningen og alle som tilhører den – mennesker, fauna og flora. Både økonomi og økologi har rot i samme begrep og må forstås innenfor denne helheten.

I vår tid er både mangfoldet og balansen i naturen truet. Et såret skaperverk «sukker og stønner» og lengter etter å settes fri (Romerne 8,21–22). Å verne om skaperverket er å slutte seg til lovsangen til Gud og bekjenne at «jorden og det som fyller den, hører Herren til» (Salme 24,1). Samtidig er det å vedkjenne seg tilhørighet i en husholdning med slektskapsbånd til alt som lever – som tilværelsens nådefulle gave og kall til tjeneste.

Spørsmål

- Før ble ordet «å husholdere» brukt om å ha ansvar for en husholdning. Hva innebærer det at mennesket har et særlig ansvar for å forvalte skaperverket og husholdere alt liv på jorda?
- Hvilken mening gir det å tale om at vi mennesker er i slekt med alt liv på jorda?

Utfordring

Å ta vare på livet på land er en sak for både internasjonal, nasjonal og lokal politikk. Har dere eksempler på dilemmaer hvor vern av naturen står imot andre interesser? Hva kan vi gjøre for å bli flinkere til å ta vare på naturen?

Bønn

Gud, du som har gitt liv til alt som yrer og kryper og flyr, vekk i oss ærefrykt for alt levende. Hjelp oss å trå varsomt og la mangfoldet leve. Takk for at alt hører med i helheten. Lær oss å finne vår plass i din myldrende verden.

Alt og alle i dine hender, Gud. Amen.